

Chửi

Kathy Trần, 29.11.2002

Chửi là một hành động xử dụng ngôn ngữ mà ít người thích hưởng nhưng rất nhiều người thích tặng cho người khác.

Giáo sư Nguyễn Văn Trung trong “Ngôn ngữ và Thân xác” khi nghiên cứu về vấn đề chửi đã cho rằng: “Có lẽ không có dân tộc nào trên thế giới vắng tục, chửi tục nhiều và hay như dân Việt Nam...”

Nhà văn Võ Phiến nhận xét về nhận định của ông Nguyễn Văn Trung: “Nếu chỉ nói người Việt chửi nhiều thì không cần bàn thêm vì đó là một sự thực khách quan, chửi là một đặc điểm của dân tộc...”

Đó là những nhận xét độc đáo Nghiên cứu về văn chương, ngôn ngữ, văn học tuy khó nhưng ít ra, ta tìm vào thư viện là có thể thấy đầy đủ tài liệu nhưng nghiên cứu về chửi tục thì vấn đề thiệt vô cùng nan giải.

Ông Võ Phiến đã viết mấy bài dài nghiên cứu về ”chửi”, ông phân tích và thấy những điểm chính sau:

Cãi nhau có thể vì khác quan điểm về vấn đề nào đó và nhờ cãi nhau, may ra, người ta sẽ đưa ra những lý lẽ hay của mình, những chỗ dở của đối phương và nhờ đó giải quyết vấn đề để tiến tới làm hoà hay hiểu nhau hơn, để giải toả những hiểu lầm hay khác biệt giữa hai đối thủ.

Cãi nhau là cố tìm lý lẽ để thắng địch nhưng khi đã nóng lên thì chẳng mấy ai còn đủ lý trí để suy nghĩ, lý luận nên thường những lý luận không sâu sắc nhưng căn bản vẫn là lý luận để khởi bí, bị thua đối phương.

Người ta có thể cãi nhau ồn ào, nặng nề, thô lỗ, tục tằn.

Người ta cũng có thể cãi nhau một cách ngọt ngào, lịch sự bằng cách nói cạnh, nói khoé, nói miả mai, nói móc hay chửi xỏ xiên nhau.

Thỉnh thoảng trong lúc cãi nhau, người ta còn gặp cả những điều thích thú, những ý tưởng ngộ nghĩnh nếu may mắn có đối thủ hiểu biết, thông minh, láu lỉnh.

Chửi khác hẳn.

Chửi là một hình thức đánh nhau bằng lời nói.

Quát lên, gào lên cho to, đao to, buá lớn, quéo, muỗm văng ra như phóng phi đạn ào ạt vào đối thủ.

Cách không... chửi loạn xạ, không cần lý lẽ, không cần đầu đuôi, chỉ cốt làm kẻ thù tức giận, bị thương tổn, càng nhiều càng tốt để trả thù một lời nói, hành động nào đó của đối phương.

Kẻ chửi nghĩ rằng mình làm đau kẻ thù bằng to tiếng nhục mạ, át giọng đối phương. Họ moi móc bằng hết vốn liếng sống, vốn từ ngữ chửi ruả càng nặng ký càng tốt.

Kẻ bị chửi nếu cùng đẳng cấp, ngang tay thì ra miệng đối đáp, chửi lại, cũng để trả thù lại những đòn mình bị lãnh.

Trong cuộc tranh hùng, đấu võ miệng hào húng. Cả hai đều đằng đằng sát khí, bên nào dai sức, to miệng thì chửi lâu hơn, chửi nhiều hơn, chửi tục hơn, độc hơn đối phương. Hay dờ không cần biết, chỉ cần át giọng đối phương là đủ thấy phần thắng đã về ta!!!

Bên nào yếu thì chửi một lúc, một ngày, một tuần hay một tháng là hết sức. Đành bỏ cuộc ra về sau khi phải tay tuyên bố:

- Thôi, bây giờ bà (ông) tha cho mày làm phúc, bà (ông) không thèm chửi cho bản mồm, cho mệt sức, bà (ông) đi về đây.

Hay hùng hục ra về sau khi giờ tay chỉ chỗ:

- Ông ị vào, không thèm nói với cái thứ mặt dầy, thứ ngu như bò, thứ... cho nó phí thì giờ.

Kẻ thù bị chạm nọc lại nhảy đơng đơng lên, mồm phào tiếp, từng tràng, từng tràng dòn dã.

Ông, Bà ra về khinh bỉ, bịt tai lại, không thèm nghe, đùng đùng bỏ về, giã từ vũ khí... miệng, giã từ cuộc chiến... chửi, bỏ lại sau lưng bom đạn của địch phóng theo tàn bạo, rầm trời.

*

Kho ngôn ngữ chửi rửa của ta khá phong phú.

Có những câu hần học, ngắn ngắn: Đồ súc sinh, đồ Hà bá (?), đồ chó đẻ (?), đồ mất dạy, đồ ngu, đồ ăn cám sù...

Tới những câu dài dòng, có vần, có điệu:

Nó bắt con gà vàng khoang cổ, con gà nở khoan lông, nó nấu nôi đồng, nó nấu nôi đất, nó ăn lật đật...

Hay:

“Cha năm đời, mười đời thằng đẻ ra bố đứ a nào lấy con gà nhà bà. Nó mà không khôn hồn đem trả bà thì bà đào mồ, đào mả ông bà, ông vãi nó lên, bà bắt nó ăn... kít cả năm đời cha, ba đời con nhà nó...”.

*

Khi chửi rửa, hai đối thủ hoàn toàn không đối thoại, cứ bịt tai lại mà gào mà bắn ra những vũ khí nặng nhất mà mình có thể sáng tác ra để làm thương tổn tối đa kẻ thù.

Chửi là hành hung, là bạo động, gây thương tổn cho đối phương và làm người nghe ghê tởm.

Từ người chửi toát ra vẻ phần nộ, hung tàn. Hai mắt long sòng sọc, miệng chửi liên thanh, nước bọt bắn ra liên miên khi họ phào miệng. Chân nhảy lên đơng đơng. Tay múa may, xĩa xối vào mặt đối phương hay vỗ đôm đốp, bành bạch đủ đối phương có đó hay chỉ vô hình.

Lúc đó trông họ phát khiếp.

*

Ông Võ Phiến thắc mắc tại sao cứ hăm he những điều ghê gớm, không có chi thú vị như: “Ông ị vào mồm mày” hay “Bà đái từ trên đầu mày đái xuống”, “Đ.M mày...”

“Ông nhét... vào miệng mày...”

Tại sao đứng ngay trước mặt kẻ thù, tức giận thế, oán hận thế, lòng lộn lên đến thế mà không dám xông vào làm đại những hành động mình mong muốn cho hả lòng ao ước?

Tại sao cứ đứng xa xa hay ngay cả đứng gần sát đối thủ mà chỉ diễn tả lòng mong ước, oán ghét ngùn ngụt của mình bằng cách xĩa xối, chửi rửa xuôi?

Các nhà nghiên cứu về văn chương... chửi bới nghiên cứu kỹ lưỡng và đi tới kết luận rằng: Người ta chửi bới vì người ta...hèn!

Người ta không dám làm những điều mong ước độc ác với kẻ thù vì sợ nguy hiểm cho chính bản thân mình.

Để giải thoát ảm ức, căm thù, người ta đứng xa xa rống lên chửi cho chắc ăn mà vẫn giải toả được những ảm ức, tức giận hay thù hận.

Người yếu thế hơn, không xử dụng võ lực được mới... đánh võ mồm cho đỡ tức.

Nếu người ta thật sự khoẻ hơn, nghĩa đen lẫn nghĩa bóng, thì người ta tức lên là có phản ứng, có hành động dù ngu muội như đánh luôn kẻ mình ghét.

Vì thế, người ta không tìm được các ông chỉ đứng chửi nhau rồi thôi mà sau khi chửi nhau chán, máu nóng bốc lên, các ông xông vào đánh nhau cho đã giận. Nếu các ông hay dùng võ lực để đánh thì các bà vì yếu nên chỉ hay chửi, hoặc chửi nhau hoặc chửi các ông chồng vũ phu.

Mức độ thấp nhất của chửi ruả là chửi tục tằn.

Loại người ta thường thấy ở đầu đường, xó chợ nơi hai kẻ chửi nhau phùng mang, trợn mắt ruả sả nhau, mang tất cả những ôcao lương mỹ vị ra mời đối thủ hay thậm chí tới gia đình, dòng họ đối thủ.

Chửi để mà chửi, để làm đối thủ tức chết và họ cũng tức thêm. Lúc đó họ và cơn giận dữ, sự đê tiện, độc ác thể hiện trong những câu chửi là một, họ không còn suy nghĩ được nữa. Loại chửi này chẳng ai muốn nghe.

*

Cao hơn một mức, người ta chửi i nhau có suy nghĩ, có bài bản, vần điệu, hình ảnh, mùi vị, cảm xúc đủ cả.

Bài chửi có đầu đuôi, văn vẻ nghe như bà đang hát, lên bổng, xuống trầm. Người vô can nghe nhận được biết bao điều thú vị.

Kẻ tay nghề còn kém thì chú tâm nghe để học hỏi và áp dụng để nâng cao tay nghề về sau.

Riêng thủ phạm chỉ có nước bịt tai, đánh trống lảng, cao chạy, xa bay mà lòng còn đau đớn, oán hận mãi vì những câu chửi độc địa, đào mả từ đời ông, đời cha đến đời con cháu và bạ còn rộng rãi mời cả họ nhà chúng mày ăn đủ mọi thứ hiếm quý, độc địa trên đời!

Hình ảnh đó tưởng chỉ còn trong quá khứ nhưng đọc những chuyện của miền Bắc suốt trong thời gian chiến tranh thì hình như các bà này còn nhiều lắm tuy rằng bây giờ lý do các bà chửi thì nhiều vô số.

Một ông Bắc kỳ, nhà văn Bùi Ngọc Tấn trong “Chuyện kể năm 2000” kể chuyện một bà Bắc Kỳ chửi vì bị thằng con nào vạ chết cây chuối của bà.

Bà chửi thần sầu, chửi ôhiện đại, chửi mà vẫn theo ôđúng chính sách của Bác và đảng, có lập trường đấu tranh giai cấp cẩn thận. Thế mới độc đáo.

Bài này mà đưa cho anh hề Hoài Linh đóng thì thiệt là xuất sắc. Anh chàng này hình như có khiếu bẩm sinh, chửi bằng giọng Bắc, anh chửi nghe thiệt ngọt, câu chửi cứ tiếp nối nhau tuôn ra ron rót, lênh láng không dứt.

Trở lại chuyện bà chửi hay của ông nhà văn, bà chửi rằng:

“Cha tiên nhân nhà mày, bà giống hai cây chuối ở đây thì có động mồ, động mả nhà mày không mà mày xui con, xui bố mày ra vận cho nó chết? Cái cây nó có tội tình gì? Thằng cha mà bẻ cây chuối của bà thì cũng như vận cổ thằng con.

Thằng con vận cây chuối nhà bà thì cũng như vận cổ thằng cha nhà chúng mày...

Bà báo đòi cho thằng già, thằng trẻ, con giai, con gái nhà mày biết, bà không ăn cắp, không hối lộ của ai, hai cây chuối này mà chết thì bà bắc ghế chửi ba tháng, mười ngày Sáng bà chưa súc mồm, súc miệng bà đã chửi cho nó độc.

Ai lại cái cây thế mà nó làm chết, có khác gì Mỹ, Thiệu không?

Hôm nay là ngày mồng 4 tháng 6 năm Bính thìn. Tao còn chửi đủ ba tháng mười ngày... Tao nghèo, tao tặng gia tao ăn, Bác Hồ dạy như thế, tao làm thế, thế mà nó nở vận hai cây chuối của tao...

Sáng sớm hôm sau, y lời hứa bà dạy sớm, xách cái ghế ra ngồi cẩn thận, chõ miệng vào nhà ông Tăng, hàng xóm chửi tiếp:

Cha tổ thằng chồng không biết dạy con vợ, con vợ không biết dạy thằng chồng. Thằng con không biết bảo thằng bố, thằng bố không biết bảo thằng con.

Nhân dân lao động còn khổ vì chúng mày
Bao nhiêu chiến sĩ hy sinh ở Trường Sơn để chúng mày thế à?
Ăn ngập mồm ngập miệng, dân chủ mà lại thế à?

Liên ba tháng mười ngày như thế, Mỗi ngày được tái bản, câu chửi đều được bổ xung và phát triển. Sáng sớm chửi liên nửa tiếng xong bà về, gọi con cái bằng một giọng khác hẳn, bình thường như đã quên hẳn chuyện chửi nhau.

Rồi thông thả đi vào...

Trong chuyện chửi này, ta thấy rõ ràng ba tháng thế ngay từ đầu.

Bà nắm quyền chủ động.

Bà biết đối thủ tuy bà chưa bao giờ nêu tên nó ra, đối thủ dưới tay bà là ông Tăng.

“Bà xách cái ghế ra ngồi cẩn thận, chõ miệng vào nhà ông Tăng, hàng xóm, chửi tiếp...

Bà chọn địa thế, bà chẳng nề nang gì đối thủ, bà xách ghế ra, chĩa vào cửa sổ nhà ông Tăng mà chửi.

Bà giao hẹn rõ ràng thời hạn, hình thái chiến tranh. Nói đúng ra, đây rõ ràng là chiến tranh quy ước nhưng cái quy ước đó bà độc quyền soạn thảo và quyết định:

Hôm nay là ngày mồng 4 tháng 6 năm Bính thìn. Tao còn chửi đủ ba tháng mười ngày...

Bà toàn quyền quyết định lúc nào tấn công và lúc nào cho phép đối thủ... hưu chiến:

Chủ nhật, bà đi người không, không cầm ghế. Bà đứng đình, lẹp kẹp đến chỗ bà vẫn đến, chõ vào cửa sổ nhà ông Tăng, đồng dục tuyên bố:

- Hôm nay ngày 14 tháng 6, năm Bính Thìn, chủ nhật, bà nghỉ...

Đối thủ của bà không hề thấy xuất hiện trong suốt cuộc chiến, nó thua ngay từ đầu, nó bị tai, trốn đâu đó trong những giờ bà chửi bới và chỉ mò về vào những ngày giờ bà tự ý hưu chiến hay cho nó được nghỉ ngơi, thậm chí những tàn phá tai hại của những trận...oanh tạc bằng nước bọt của bà.

Chửi còn là một hình thức thể thao nặng ký và mệt nhọc khi tay chân, mắt mũi, cơ thể, đầu óc và trái tim cùng nhịp nhàng hòa điệu.

Tay vùng lên xỉa xói, chân nhảy đong đong. Nhịp tim đập dồn dập, lúc lên, lúc xuống; mặt mũi lúc đỏ rần vì phần nộ, lúc xanh tím vì uất hận. Mắt lúc trợn trừng đe dọa, lúc toé lửa căm thù. Tóc tai hoặc xoã xươi hoặc dựng đứng lên vì giận dữ.

Khó mà có người đóng kịch diễn được vai trò chửi đạt đến như thật.

Bởi vì cái giận, cái tức, cái căm thù, cái độc ác tự nó làm chủ, tự nó bung ra, tự nó quyết định lấy những lời nói, tưởng tượng ra hành động. Nó điều khiển, chỉ huy hoàn toàn cái chủ thể, cái công cụ đang chửi bới kia.

Khi nó buông tha, kẻ chửi mệt phờ râu, ngất ngư vì chính những hành động và xúc động của mình.

Chửi bới chia ra nhiều hạng cao thấp. Trước hết tùy bản chất con người, sau đó còn tùy trình độ trí thức, học hành, kinh nghiệm sống, môi trường gia đình và xã hội.

Tiểu muội sẽ tìm tòi để “báo cáo” thêm về đề tài này